

paa en Maade at afgjøre, i hvilke Tilfælde denne Lov skal finde Anvendelse og i hvilke ikke; dette mener jeg er at gaa videre, end det er hensigtsmæssigt at gaa i Lovgivningen. Den Grændse, som det ærede Medlem foreslaar, gaar ud paa, at naar et Antal af 10 Personer beskæftiges i en Fabrik eller i et fabrikmæssigt drevet Værksted, betragtes Virksomheden som faldende ind under denne Lov. Deraf følger for det Første, at naar det ikke er en Fabrik, er det ligegyldigt, om der beskæftiges flere, men for det Andet følger deraf, at naar der beskæftiges færre end 10 Personer, regnes Virksomheden ikke til de Virksomheder, som falde ind under denne Lov. Jeg tror, at det er ganske rigtigt at sætte en saadan Grændse, thi i de fleste Tilfælde ligger Grændsen mellem Fabrik og Ikke-Fabrik i den paagældende Bedrifts Størrelse. Naar en Bedrift beskæftiger 5, 6, 7 eller 8 Arbejdere, Borne og Børn, saa har den i Almindelighed ogsaa en haandværksmæssig Karakter, medens afkurat den samme Fabrikation, naar den beskæftiger nogle faa Personer flere, i Almindelighed vil have en fabrikmæssig Karakter. Deraf har jeg set mange Exempler, saa at jeg nok tør opstille dette som en Doktrin, støttet paa min Erfaring. Dobbelt uegheldigt er det at bruge Ordet Fabrik uden nogen nærmere Betegnelse, naar man ser hen til, at i mangfoldige Tilfælde bruges Ordet Fabrik af dem, der drive en Virksomhed, som Betegnelse for denne, skjøndt den fornuftigvis ikke bør falde ind under denne Lov. Vi kunne saaledes finde, at en Dreier kalder sig Fabrikant, vi kunne finde, at en Mand, som driver en ganske lille Del af Sadelmagerprofessionen, kalder sig Vidskefabrikant og saaledes fremdeles, men det vilde dog være urigtigt derfor at lade disse Folks Virksomhed gaa ind under Loven. Jeg skulde niene, at efter Udvalgets Forslag under Nr. 9 i Forbindelse med den ærede Ministers Underendringsforslag — hvilket jeg i Forbigaaende sagt fuldstændigt kan tiltræde — vilde det være dobbelt betænkeligt at lade denne Bestemmelse i §. 1 staa uden nogen nærmere Definition. Hvorvidt nu dette Antal af 10 er det rigtige eller ikke, kan selvfølgelig være Tvivl underkastet, saaledes som alle andre Talgrændser, men ligesaa lidt i dette Tilfælde som i hundrede andre, hvor man i Lovgivningen har fastsat saadanne Grændser, kan den Indvendning gøres gjældende, som vi i dette Dieblif hørte af det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds, at naar det er en Fabrik, fordi der er 10 Personer, saa er det meget nær ved at være det, naar der er 9 Personer. Sa, ganske vist kan dette siges, men en lignende Betragtning kan ogsaa gøres gjældende i mange andre Tilfælde, hvor det er nødvendigt at opstille Talgrændser, som altid indeholde en Vilkaarlighed, og man maa dog finde, at det for større Notagtigheds Skyld er heldigere at have dem end at savne dem. De øvrige Forslag af

det ærede Medlem for Præsto Amts 1ste Valgkreds er jeg ikke saa heldig at kunne stemme for. Jeg maa navnlig meget fraraade Forslaget under Nr. 3, som vil tillade at anvende unge Mennesker til Natarbejde, og jeg kan i saa Henseende ganske slutte mig til den ærede Ordfører. Heller ikke Endringsforslaget under Nr. 4 vil jeg kunne stemme for, ikke engang under den Forudsætning, som det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds (Bajer) gif ud fra, at det skulde kunne forstaaes saaledes, at det handlede om kvindelige Løger. Derjom han til 3die Behandling vil stille det Endringsforslag, han antydede, vil jeg dog bede ham tilføje den Bestemmelse, at den Betaling, der skal ydes de kvindelige Løger, bliver at afholde af det Bidrag, som Civilisten, efter det ærede Medlems Ønske, skal yde til Statens Indkomstskat.

Fønger: Det er kun en Sætning, der fremkom fra den ærede sidste Læser, som foranlediger mig til nogle Bemærkninger. Det ærede Medlem omtalte, at han muligens vilde kunne stemme for det første af de Endringsforslag, der er stillet af det ærede Medlem for Præsto Amts 1ste Valgkreds (Scavenius), idet han nemlig fandt, at der derved fjernes nogle Tvivl, som ellers blev tilbage, saaledes som §. 1 nu er affattet i Lovforslaget. Det maa nu vistnok erkjendes, at der i Praxis fremdeles vil blive nogen Tvivl ved Anvendelsen af denne Paragraf, idet den jo gaar ud paa, at Loven skal gjælde „Arbejde i Fabrikker eller saadanne Værksteder og Arbejdssteder, hvor Arbejdet udføres paa fabrikmæssig Maade“, og det kan ikke negtes, at der er en Del Tilfælde, hvor det er meget vanskeligt at sige, om Arbejdet udføres paa fabrikmæssig Maade eller ikke. Men jeg maa gjøre opmærksom paa, at den samme Vanskelighed kommer tilføje efter den Affattelse, som det ærede Medlem fra Præsto har foreslaaet. Og saa kan vil indskrænke Lovens Anvendelse til „Arbejde i Fabrikker eller saadanne Værksteder og Arbejdssteder, hvor Arbejdet udføres paa fabrikmæssig Maade“, og han tilføjer kun den yderligere Indskrænkning, at denne Anvendelse kun skal finde Sted, forsaavidt „et Antal af over 10 Personer beskæftiges ved selve Fabrikationen eller ved dertil hørende Arbejder“. Nu tror jeg ikke, at der er tilstrækkelig Anledning til denne Indskrænkning, thi det maa jo dog erkjendes, at Arbejdet kan være lige saa skadeligt for Børn og unge Mennesker, hvad enten det udføres i større eller mindre Fabrikker. Men jeg kommer derved til at omtale den mere almindelige Sætning, som den ærede sidste Læser gjorde gjældende, naar han mente at kunne sige, at Forskjellen mellem, om et Arbejdssted er en Fabrik eller ikke, væsentlig skulde afhænge af det Antal Arbejdere, der beskæftiges ved Arbejdet. Deri tror jeg nu, at det ærede Medlem har fuldstændig Ret. Saavidt mig bekendt,